

SI BU DETIDU PA PULISIA

- Si bu detidu y akuzadu di un krimi, fala imediatamenti: “N ta dezeja fika kaladu” y “N kre fala ku un advogadu”. Si bu ka puder paga un advogadu, bu ten direitu a un advogadu gratuitu.
- Ka fala, ka asina nada, nen toma un kualker desizon sen un advogadu.
- Bu ten direitu di fazi un xamada telefóniku. Pulisia ka podi skuta si bu telefona un advogadu.
- Stá preparadu na kazu di bu detidu. Lenbra di kes númeru di telefoni di bu familia y di bu advogadu. Fazi planus di imerjénsia si bu tiver fidjus ô ta toma medikamentus.
- Dipos di un detenson pa pulisia, kes informason di identifikason sobri abô, inkluidu bus inpreson dijital, podi partilhadu automatikamenti ku ICE. ICE tanbe podi konsigi bu númeru di telefoni y morada.

SI BU É SIDADON STRANJERU DETIDU PA PULISIA

- Si bu stá ta akuzadu di un krimi, informa bu advogadu kriminalista sobri bu situason komu imigranti. Kes konsekuénsia pa imigrason ku un kondenason kriminal podi ser pior ki punison pamodi kel krimi.
- Ka bu fala ma bu situason komu imigranti ku ningén fora bu advogadu.
- Enkuantu bu stiver na prizon, bu podi vizitadu pa un ajenti di kes servisu di imigrason. Ka bu respondi perguntas nen asina nada artis di fala ku un advogadu.
- Bu ten direitu di rekuza asina dokumentus sen konsulta un advogadu.

SI BU DETIDU PA SERVISU DI IMIGRASON ICE

- Bu ten direitu a un advogadu, ma Governu ka stá obrigadu na dá-bu un.
- Bu ten direitu di kontakta bu konsuladu ô di pidi pa un ajenti informa konsuladu ki bu detidu.
- Ka bu fala sobri bu situason komu imigranti ku ningén fora bu advogadu. Ka bu asina nada sen fala ku bu advogadu.
- Enkontra bu númeru A na bu dokumentason di ICE y dá bu familia el. Bu ta presiza di kel númeru A pa konsigi informason sobri tribunal di imigrason y bu lokal di detenson.
- Bu ten direitu di fazi leitura di kes dokumentus ki ICE ta dá-bu na un lingua ki bu ta konprende ô pidi un algén pa traduzí-l pa bô. Konsigi un kópia di tudu kes dokumentu ki ICE ta pidí-bu pa asina y mantê-s ku bô na bu detenson.

SI BU KONTAKTADU PA FBI

- Si un ajenti di FBI bai até bu kaza ô bu trabadju, bu ka ten di respondi ninhun pergunta. Fala kel ajenti ki, primeru, bu kre fala ku un advogadu.
- Si bu pididu pa enkontra ku agentis di FBI pa un intrevista, bu ten direitu di fala ki bu ka kre fazi intrevista ku es.
- Si bu ta konkorda ku un intrevista, bu ta devi ten un advogadu prezenti. Bu ka é obrigadu respondi un kualker pergunta ki bu ka ta xinti a vontadi pa respondi y bu podi fala ki sô bu stá ta bai respondi kes pergunta sobri un asuntu spesifiku.

BU PRIVASIDADI Y TEKNOLOGIA

- Manti bus perfil na redis sosial privadu y pensa na kes informason ki bu ta partilha sobri bu vida na redis sosial.
- Lenbra ki bu telemóvel tanbe podi Indika bu lokalizason y ki kes enpreza ta partilha kes informason la entri es y ku ICE.
- ICE stá ta bai fika ku bu telemóvel si bu detidu ku el y kes ajenti di ICE podi, na alguns sirkunstánsia, konsulta bu telemóvel sen bu autorizason.

SI BU XINTI KI BUS DIREITU VIOLADU

- Lenbra: má konportamentu di pulisia ka podi kontestadu na rua. Ka bu rezisti fizikamenti pa kes ajenti nen amiasa aprezena kexa.
- Toma nota di tudu kel ki bu puder lenbra, inkluidu kes númeru di distintivu y di kes karu-patrolha di kes ajenti, di kal ajénsia ki es era y un kualker otu pormenor. Konsigi kes informason di kontaktu di testemunhas. Si bu fika feridu, tira fotografia di bus ferimentu (ma, primeru, prokura asisténsia médiku).
- Aprezena un kexa pur skritu pa divizion di asuntus internu di ajénsia ô pa komison di kexas sivil. Na maioria di kes kazu, bu podi aprezena un kexa di forma anónimu, si bu kizer.
- Aprezena un kexa pur skritu pa ACLU di RI ta manda un e-mail pa info@riaclu.org, ô liga pa (401) 831-7171.

Nu ta konfia na pulisia pa mantê-nu seguru y tratá-nu tudu di forma justu, independintementi di rasa, etnia, nasionalidadi ô relijion. Kel karton li ta fornese uns sujeston di komu komunika ku pulisia y konprende bus direitu.

Nota: Alguns lei stadual podi varia. Ta aplikadu regras diferenti na kes pontu di kontrolu y na entra na EUA (inkluidu na kes aeroportu). Kel folhetu li ka ta pretendi substitui un akonselhamentu juridiku.

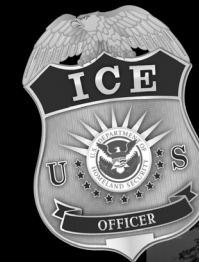
UPDATED FEBRUARY 2025

Rhode Island

ACLU of Rhode Island
128 Dorrance St. Ste 400
Providence, RI 02903
www.riaclu.org
(401) 831-7171

KONXI BUS DIREITU: KUZÊ KI É PA FAZI SI BU DETIDU PA PULISIA, PA SERVISUS DI IMIGRASON Ô PA FBI

**Independintementi di bu situason komu imigranti
ô di sidadania, bu ten direitus konstitusional!**

BU TEN DIREITU DI...

- **unl KA ABRI BU PORTA** a naun ser si ICE ten un mandatu asinadu *pur un juiz*.
- **KA RESPONDI PERGUNTAS** sobri bu situason komu imigranti ô sobri bu país di orijen óras ki pulisia, kes ajenti di imigrason ô un kualker otu funsionariu pergunta.
- **FIKA KALADU Y REKUZA AUTORIZA UN BUSKA** na bu pesoa, na bu karu ô na bu kaza. Fala sô “N ta dezeja fika kaladu” y “N ka ta autoriza buska” na voz sufisientementi altu pa kes ajenti y ivalentual testimonha podi ovi.
- **PROKURA UN ADVOGADU** si bu detidu – ka bu respondi perguntas até bu advogadu stá ku bô. Bu podi rekuza asina dokumentus sen konsulta un advogadu.
- **PERGUNTA “N STÁ PREZU?”** Si bu ka stiver detidu, bu ten direitu di sai kalmamenti.
- **RESEBI KES DOKUMENTU NA UN LINGUA KI BU TA KONPRENDI.** Si bu ka ta konprende inglês, pidi un intérprete.

BUS RESPONSABILIDADI

- Fika kalmu y konporta di forma edukadu.
- Ten bu karton Verdi senpri ku bô, si bu ten un. Bu stá ta bai ten ki mostrá-l pa kes ajenti di imigrason. Si bu ka tiver dokumentus di imigrason, sô fala “I wish to remain silent – N ta dezeja fika kaladu”.
- Pidi un intérprete si bu presiza di un.
- Lenbra di kes pormenor di kuzê ki kontesi.
- Ka bu rezisti fizikamenti pa pulisia ô kes ajenti di imigrason.
- Ka bu fala mintira, nen dá un nómi falsu ô dokumentus falsu.

STÁ PREPARADU PA UN DETESON DI ICE

- Karega kel li ku bô pa bu konxi bus direitu.
- Lenbra di un ô dôs número di telefoni di pesoas pa kenha ki bu podi liga si bu detidu. Bu ka stá ta bai podi uza bu telefoni depos ki bu detidu.
- Manti kópias di bus dokumentu inportanti na un lokal seguru, na undi algén podi bai buská-s, ben komu un kualker medikamentu ki bu ta presiza.
- Fazi un planu familiar di imerjénsia pa kuida di bus fidju, kazu bu detido.

• Na kes frontera y aeroportu internasional ta aplikadu regras diferenti. Na kazu di kes individu ku determinadus vistu di naun imigranti, bu podi pididu pa respondi perguntas sobri bu situason komu imigranti.

2

SI BU DETIDU PA INTEROGATÓRIU

- Fika kalmu. Ka kori. Ka diskuti nen rezisti pa pulisia, mesmu si bu é inosenti ô si pulisia stá ta viola bus direitu. Manti bus mon na undi pulisia ta podi odjá-s.
- Bu ka ten di respondi ninhun pergunta, inkluidu fala bu nómi y di kel país ki bu é. Bu podi fala “N ta deseja fika kaladu”.
- Pergunta “N stá detidu?” Si naun, kalmamenti bai enbora.

SI BU DETIDU PA PULISIA

- Kes ajenti di pulisia ka stá autorizadu pa buska (ô pidi pa fazi buska) pesoas y kriansas na rua, fora si tiver un bon motivu pa akredita ki kes individu stá envolvidu na un krimi.
- Bu ka ten di konkorda ku un buska na bu pesoa ô na bus pertensi. Pulisia podi “buska” bu ropa si es atxa ki bu ten un arma.
- Si bu detidu pa pulisia, bu ten direitu di sabi kel la é pamodi.

SI BU DETIDU PA AJENTIS DI IMIGRASON (“ICE”)

- Lenbra: Bu ka ten ki fala. Ajentis ICE ta fazi detenson ku frekuénsia dipos di sô pergunta pa nómi.
- Ka bu mosta un ID di un otu país pa kes ajenti ICE ô fala mintira sobri bu nasionalidadi.
- Si kel ajenti ICE fala ki el stá ta detê-bu, ka bu respondi ninhun pergunta. Fika kaladu y pidi un advogadu. Bu podi rekuza asina dokumentus até ki bu fala ku un advogadu.
- Fala “I do not consent to a search_N ka ta dá nha konsentimentu pa un buska” si es buska kuzas na bus bolsu ô na bus pertensi.
- Kes ajenti ICE podi ten makinas di inpreson dijital ku es. Bu podi rekuza es tirá-bu bus inpreson dijital si bu ka detidu.

3

SI BU DETIDU NA BU KARU

Pára bu karu na un lugar seguru u mas rapidu posivel. Desliga muton di karu, asendi luz di dentu karu, abri janela parsialmenti y koloka bus mon na volanti.

SI BU DETIDU PA PULISIA

- Si es pidí-bu, mostra bu karta di konduson, rejistu y konprovativu di seguru pa pulisia.
- Si un ajenti pidi pa odja interior di bu karu, bu ka ta devi konkorda ku kel buska. Si pulisia atxa ki bu karu ten provas di un krimi, kel karu podi revistadu sen bu konsentimentu.
- Tantu kondutor komu pasajero ten direitu di fika kaladu. Si for un pasajero, el podi pergunta si el podi sai. Si kel ajenti fala ki sin, xinta y fika kaladu ô sai kalmamenti. Enkuantu pasajero, bu ka é obligadu trazi un dokumentu di identifikason ku bôl, ma el podi pedidu pa kel ajenti ô pa el fala se nómi y morada.

SI BU DETIDU PUR UN AJENTI DI IMIGRASON (“ICE”)

- Kes ajenti ICE podi uza un koleti ku referénsia “Police” (Pulisia) y es podi ka falá-bu ki es é ajentis ICE. Pidi kes ajenti pa mostrá-bu ses distintivu pa bu sabi pa kal ajénsia ki es ta trabadja.
- Si kes ajenti ICE manda pára bu karu, bu ka presiza nen fala di ki país ki bu é. Fala sô “I wish to remain silent” (N ta dezeja fika kaladu).
- Si un ajenti di kes servisu di imigrason pidi pa odja interior di bu karu, bu ka ten ki konkorda ku kel buska. Fala “N ka ta autoriza kel buska li”.
- Bu ten direitu a un advogadu si bu detidu – ka bu respondi perguntas si bu advogadu ka stiver ku bô.

4

SI PULISA Ô KES AJENTI DI IMIGRASON BAI PA BU KAZA

Si pulisia ô kes ajenti di imigrason bai pa bu kaza, bu ka ten di abri porta, fora si es tiver un mandatu asinadu pur un juiz.

SI PULISIA BAI PA BU KAZA

- Pidí-s pa pasa mandatu pur baxu di porta ô pa es koloká-l djuntu di janela pa bu podi odjá-l.
- Un mandatu di buska ta permiti pulisia entra na morada indikadu na mandatu, ma kes ajenti sô podi buska kes aria y kes objetu indikadu na el.
- Un mandatu di detenson ta permiti pulisia entra na un kaza di pesoa indikadu na mandatu si es akredita ki kel pesoa stá na se interior.
- Mesmu si kes ajenti di pulisia ten un mandatu di detenson kriminal, bu ka obligadu fala. Si bu opta pa fala ku kes ajenti di pulisia, sai y fitxa porta.

SI KES AJENTI DI IMIGRASON (“ICE”) BAI PA BU KAZA

- Kes ajenti di imigrason ka podi entra na bu kaza sen un mandatu asinadu pur un juiz. kes dokumentu asinadu sô pur funsionarius di ICE ka ta dá-s direitu di entra na bu kaza.
- Pidi pa kes ajenti di ICE mostrá-bu un kópia di mandatu atraves di un janela ô koloká-l di baxu di porta. Asegura ki el ten nómi y asinatura di un juiz.
- Si bu abri porta pa kes ajenti di ICE, bu stá ta permiti pa es entra na bu kaza y bu podi ka konsigi kontesta detenson di ICE na tribunal mas tardi.
- Kes ajenti ICE podi dá informason enganozu pa fazi detenson domisiliariu. É kumun kes ajenti ICE fala ki es stá ta investiga un krimi ô un fraudi, pa konvensê-bu abri porta y fala ku es.
- Kes ajenti ICE podi uza un koleti ku referénsia “Police” (Pulisia) y es podi ka falá-bu ki es é ajenti ICE.

5